

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 12 PŽ-2512/2023-2

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, sudac Maja Bilandžić, u pravnoj stvari tužitelja FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST, Zagreb, Radnička cesta 80, OIB 85828625994, protiv tuženika PROIZVODNJA MAUN d.o.o., Glina, Trg Franje Tuđmana 1, OIB 33060950430, radi isplate, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1035/22 od 3. travnja 2023., 30. studenoga 2023.

r i j e š i o j e

Odbija se kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1035/22 od 3. travnja 2023. u točki I. njegove izreke.

Obrazloženje

1. Pobijanim rješenjem u točki I. izreke odbačena je kao nedopuštena tužba u ovoj pravnoj stvari. U točki II. izreke odlučeno je da se ročište za objavu presude određeno za 20. travnja 2023. u 9,30 sati neće održati.

2. Prvostupanjski sud u obrazloženju navodi da su stranke sklopile Ugovor o korištenju sredstava Fonda u svrhu neposrednog sufinanciranja-uređenja poslovnih hala za zbrinjavanje posebnih kategorija otpada pogona u Gračacu davanjem zajma od 30. srpnja 2007., da je tuženiku odobren zajam u iznosu od 1.700.000,00 kn, da tuženik nije uredno vraćao rate zajma pa je tako dospjelo šest anuiteta, da je tužitelj predao na prisilnu naplatu mjenice i zadužnice kao sredstva osiguranja ali da nije uspio namiriti svoje potraživanje. Dalje navodi da su stranke 14. svibnja 2010. sklopile Dodatak navedenom ugovoru kojim su izmijenile članak 7. osnovnog Ugovora tako da je tuženik u svrhu osiguranja tražbine tužitelja u iznosu od 1.700.000,00 kn dao tužitelju u zalog nekretnine, da je korisnik zajma, tuženik pristao da Fond bez ikakvog njegovog daljnjeg pitanja ili odobrenja na temelju Ugovora ishodi u zemljišnim knjigama uknjižbu prava zaloga-hipoteke, na predmetnim nekretninama, da su stranke ugovorile da radi ostvarenja svih tražbina iz Ugovora Fond može neposredno pokrenuti ovršni postupak i naplatiti se iz sve imovine korisnika sredstava, da su stranke suglasno ugovorile da navedeni ugovor ima snagu ovršne isprave te da je Dodatak ugovoru solemniziran. Prvostupanjski sud utvrđuje da tužitelj ima ovršnu ispravu te da niti u tužbi niti na pripremnom ročištu nije naveo u

čemu bi se sastojao njegov pravni interes za podnošenje predmetne tužbe, pa je sud ocijenio da na tužiteljevoj strani nedostaje pravni interes voditi parnični postupak kako bi tužitelj ishodio novu ovršnu ispravu, kada je već ranije raspolagao sa solemniziranim Dodatkom ugovoru kao ovršnom ispravom kao i zadužnicama. Stoga je odbacio tužbu kao nedopuštenu.

3. Protiv točke I. izreke tog rješenja što proizlazi iz sadržaja žalbe, tužitelj je podnio žalbu iz svih zakonom propisanih razloga, s prijedlogom ovom sudu ukinuti rješenje u pobijanom dijelu. Navodi da prvostupanjski sud ne navodi propis na temelju kojega je odlučio o odbačaju tužbe zbog nedostatka pravnog interesa, da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku, da Zakon o parničnom postupku o postojanju pravnog interesa propisuje u odredbama čl. 187. i čl. 288. st. 2. Zakona o parničnom postupku i odnosi se na tužbe za utvrđenje, a tužitelj je podnio kondemnatornu tužbu. Stoga da tužitelj ne mora dokazivati postojanje pravnog interesa jer se isti pretpostavlja, a u konkretnom slučaju nije ostvarena niti jedna od negativnih procesnih pretpostavki. Daljnjim žalbenim navodima tužitelj navodi da je tražbina koju traži tužbenim zahtjevom dospjela 2012. godine te ukazuje na odredbu čl. 222. st. 1. Zakona o obveznim odnosima i vremenu zastare što ukazuje na to da ima pravni interes za podnošenje tužbe i donošenje pravomoćne presude.

4. Odgovor na žalbu nije podnesen.

5. Žalba nije osnovana.

6. Ispitavši pobijano rješenje na osnovi odredaba iz čl. 365. i 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22; dalje: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13 i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj je sud utvrdio ono je ono pravilno i zakonito.

7. Neosnovano upire tužitelj u žalbi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a budući da je izreka odluke razumljiva, odluka nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati, a navedeni su razlozi o odlučnim činjenicama koji su jasni i neproturječni.

8. Iz spisa proizlazi da je tužitelj postupak pokrenuo radi isplate iznosa od 191.696,46 EUR / 1.444.336,95 kn, kao ostatka iznosa od 1,700.000,00 kn kojeg je sukladno Ugovoru o korištenju sredstava Fonda u svrhu neposrednog sufinanciranja uređenja poslovnih hala za zbrinjavanje posebnih kategorija otpada pogona u Gračacu davanjem zajma od 30. srpnja 2007., tužitelj isplatio tuženiku. Sukladno tom ugovoru, tuženik je tužitelju u svrhu osiguranja tužiteljevog potraživanja iz tog ugovora, predao 10 bianco mjenica s mjeničnim očitovanjem i 2 zadužnice, svaku na iznos od 1,000.000,00 kn.

9. Iz podataka u spisu proizlazi da je tužitelj u tužbi naveo da je na temelju mjenica i zadužnica, zbog tuženikovog zakašnjenja u ugovorenom vraćanju iznosa zajma, već pokrenuo postupak prisilne naplate ali da nije naplatio svoje potraživanje. Dalje navodi da su stranke 14. svibnja 2010. sklopile Dodatak navedenom ugovoru kojim su izmijenile članak 7. osnovnog Ugovora tako da je tuženik u svrhu osiguranja tražbine tužitelja u iznosu od 1.700.000,00 kn dao tužitelju u zalog nekretnine, da je tuženik pristao da Fond bez ikakvog njegovog daljnjeg pitanja ili odobrenja na temelju Ugovora ishodi u zemljišnim knjigama uknjižbu prava zalog-a-hipoteke, na predmetnim nekretninama, da su stranke ugovorile da radi ostvarenja svih tražbina iz Ugovora Fond može neposredno pokrenuti ovršni postupak i naplatiti se iz sve imovine korisnika sredstava, da su stranke suglasno ugovorile da navedeni ugovor ima snagu ovršne isprave te da je Dodatak ugovoru solemniziran.

10. Iz podataka u spisu proizlazi da tuženik nije podnio odgovor na tužbu, a iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da sud nije donio presudu na temelju ogluhe jer da je ocijenio da nisu ispunjeni uvjeti iz odredbe čl. 331.b ZPP-a, odnosno osnovanost tužbenog zahtjeva nije proizlazila iz činjenica navedenih u tužbi.

11. Prvostupanjski je sud odbacio tužbu na temelju zaključka o tome da tužitelj nema pravni interes za vođenje parnice, a to zato što već raspolaže ovršnom ispravom za svoju tražbinu. Prvostupanjski sud je utvrdio da tužitelj nema pravni interes za vođenje ovog postupka stoga što je nesporno da su stranke sklopile ugovor na temelju kojega je tužitelj isplatio tuženiku novčani iznos i obvezao ga se u određenom roku vratiti, da su kao sredstvo osiguranja povrata te tražbine po ugovoru dane mjenice i dvije zadužnice te da je sklopljen Dodatak ugovoru na temelju kojeg je upisan zalog na tuženikovoj nekretnini i koji je solemniziran pa na temelju njega tužitelj može provesti ovršni postupak i namiriti svoju ugovornu tražbinu u cijelosti.

12. Pravilna je odluka prvostupanjskog suda o odbacivanju tužbe zbog nedostatka pravnog interesa, pravilnost i zakonitost koje tužitelj nije doveo u sumnju žalbenim navodima. U konkretnom slučaju odredbom iz čl. 6. st. 1. i 2. Ugovora tuženik se obvezao na ime osiguranja vraćanja zajma, predati tužitelju sredstva osiguranja i to mjenice i zadužnice, koje će instrumente tužitelj staviti u postupak prisilne naplate ako tuženik po dospijeću uredno ne izvrši svoju ugovornu obvezu. Dakle, predmetne bjanko zadužnice kojima tužitelj raspolaže dane su u svrhu osiguranja ispunjenja tuženikove obveze koja proizlazi iz ugovora, stranke su sklopile i Dodatak ugovoru na temelju kojeg je upisan zalog na tuženikovoj nekretnini i koji je solemniziran pa je pravilno utvrđenje prvostupanjskog suda da tužitelj može provesti ovršni postupak i namiriti svoju ugovornu tražbinu u cijelosti slijedom čega nema pravni interes za podnošenje predmetne tužbe. Žalbeni navod kojim tužitelj upućuje na odredbu čl. 222. st. 1. Zakona o obveznim odnosima kojom je propisano da kad protekne vrijeme zastare, vjerovnik čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u rukama ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi, suprotno žalbenim navodima, ne dokazuje pravni interes tužitelja za podnošenje ove tužbe.

13. Iako se prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane odluke nije pozvao na propis na temelju kojega je donio pobijanu odluku, riječ je o povredi odredaba

parničnog postupka koja nije utjecala na pravilnost i zakonitost pobijane odluke. U konkretnom slučaju ovlaštenje za odbacivanje tužbe zbog nedostatka pravnog interesa proizlazi iz čl. 288. st. 2. ZPP-a. Iako navedena odredba propisuje da sud donosi rješenje o odbacivanju tužbe u slučaju da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe za utvrđenje, navedenu odredbu analogno se može primijeniti i na konkretan slučaj, kojim je tužitelj tražio kondemnatornu pravnu zaštitu. Nedostatak pravnog interesa predstavlja negativnu procesnu pretpostavku, dakle od postojanja te pretpostavke ovisi dopuštenost tužbe, odnosno parničnog postupka kao puta pravne zaštite, za koju je moguće utvrditi da je ostvarena i unatoč tome što je tužbeni zahtjev kondemnatornog karaktera. Stoga je neosnovan taj žalbeni razlog.

14. Prvostupanjski sud je dužan, uvažavajući načela parničnog postupka među kojima i načelo ekonomičnosti postupanja, paziti na postojanje pravnog interesa za traženje pravne zaštite u parničnom postupku pa ako tužitelj ima mogućnost svrsishodnijeg načina ostvarivanja naplate svoje tražbine od vođenja parničnog postupka, tužbu valja odbaciti kao nedopuštenu, kako je to pravilno odlučio prvostupanjski sud.

15. Nadalje, zadužnica ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi što znači da, iako ona nije ovršna isprava, tužitelj za svoju tražbinu ima pravo provoditi ovrhu na temelju te zadužnice kao ovršne isprave, (čl. 183. st. 1. Ovršnog zakona - „Narodne novine“ broj: 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08; dalje: OZ). Iz odredbe čl. 33. st. 1. OZ-a proizlazi da je ovrhu na temelju zadužnice, koja sukladno čl. 183. st. 7. OZ-a ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha protiv tuženika i na drugim predmetima ovrhe, moguće pokrenuti, kao i na temelju svih ostalih zakonom propisanih ovršnih isprava, i na temelju ovjerene preslike pred za to nadležnim sudom.

16. Valja istaknuti da postojanje zadužnice ne znači pravomoćno presuđenu stvar niti to znači samo po sebi da tužitelj nema pravni interes podnijeti kondemnatoru tužbu, već se radi o negativnoj procesnoj pretpostavci, koja, s obzirom na okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, može dovesti do situacije da tužitelj nema pravnog interesa od suda tražiti kondemnatornom tužbom ostvarenje svojih zahtjeva jer ima brži, efikasniji i ekonomičniji put ostvarenja svoje tražbine.

17. U slučaju kada tužitelj ima zadužnicu kao sredstvo osiguranja svoje tražbine, on mora dokazati postojanje svog pravnog interesa za podnošenje kondemnatornog zahtjeva.

18. To svakako može biti i slučaj da tražbina iznosi više od iznosa koji je osiguran zadužnicom. U ovom slučaju, tužitelj potražuje na ime glavnice iznos od 1.444.336,95 kn, što je manje od iznosa na koji su izdane zadužnice (2.000.000,00 kn), pa bi za eventualni ostatak potraživanja koji prelazi iznos osiguran zadužnicama tužitelj, ako bi dokazao da ima veći iznos potraživanja nego mu je osiguran zadužnicama, imao pravni interes za taj iznos voditi parnični postupak. U konkretnom slučaju tužitelj to nije dokazao.

19. Pogrešna je tužiteljeva tvrdnja kao i žalbeni navod da se pravni interes tužitelja za podnošenje ove tužbe podrazumijeva i da ga ne treba dokazivati, budući da tužitelj treba dokazati postojanje pravnog interesa za podnošenje kondemnatornog zahtjeva i s obzirom na to da ima Dodatak ugovoru na temelju kojeg je upisan zalog na tuženikovoj nekretnini i koji je solemniziran pa na temelju njega tužitelj može provesti ovršni postupak i namiriti svoju ugovornu tražbinu u cijelosti.

20. Slijedom navedenoga valjalo je na temelju odredbe čl. 380. t. 2. ZPP-a odbiti tužiteljevu žalbu kao neosnovanu i potvrditi pobijano rješenje u točki I. njegove izreke.

Zagreb, 30. studenoga 2023.

Sudac
Maja Bilandžić

Broj zapisa: **9-3085c-2b53b**

Kontrolni broj: **0575c-33805-ecc2b**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Maja Bilandžić, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.